

Drótfalók (és egyéb) a fogdában

Jakab ismét kísérletezett

Megérte? Talán éppen ilyen drótfalós kísérlet. A ezen gondolkodhat Jakab József (Bal fasor 6.) újra a fogdában, miközben gyógyul. A fiatal embernek lépés alapos gyánúja miatt gyűlt baja a kisteleki rendőrkapitánysággal. Mint-hogy ott nincs fogda, Szegedre hozták, a Párizsi körúti épületben van előzetes letartóztatásban.

Itt, a fogdában talált rá vérző karral az ő. Jakab a bal könyökhajlata alatt éjtelt sebet magán valamilyen eszközzel. A sebészeti klinikán ellátták, vért is kapott, aztán mehetett vissza a fogdába. Bizonyosan jobban örül, ha benn tartják a civil gyógyintézetben.

Az őrizetesekek, jobbára a bűnöző életmódot folytató visszaesők számtalan mód-szert ismernek, amivel ki-ügyeskednek maguknak egy kis civil kórházi ápolást. A sebészeknek a csukló- és könyökhajlatai erek „felvágásánál” sokkal cifrább esettel is akad dolguk, hal-lottam egy sebész főorvos-tól. Gyakori például az idegen testek nyelése; drótszál, evőkanál, 2-3 szál sodrott drót, tü, szóval, ami, akad. Arra azért vigyáznak, hogy a drótszálak végét horog-szerűen visszahajlítsák — így ugyanis kisebb a szúrás-veszély —, s az evőkanalat is kettétörök, mielőtt lenye-lik. Volt egy páciens, aki-nék az életébe került egy

33 ezer forint pedig vállalati részvényként kerülne vissza a befizetőhöz, aki (résztulajdonosá válván) osztozhatna a távközlési vállalat további üzleti sikereiben, de azt is megteheti, hogy eladja a részvényét.

Azokra is gondoltak, akiknek nincs az asztalfiókban ilyen célra mozgósítható pénze. Ők olyan hiteltelnek részesülhetnek, amely — a ma érvényes állami támogatást is beszámítva — gyakorlatilag kamatmentes.

Az új telefonakció egyszeri, hiszen ki tudhatja biztosan, hogy a mostani hitel-feltételek meddig lesznek érvényesek. A jelentkezés határideje 1991. június 30. Aki a fenti feltételeket nem tudja vállalni, csak 1993 után számíthat telefonra — a részvényesek előnyt élveznek.

Vojnár László igazgató főfőjénél a leendő önkormányzatnak, hogy „szociális telefonként” saját belátása szerint rendelkezzen a kapacitás öt százalékával. Így azok is készülhetnek juthatnának, akiknek egyébként le kellene mondaniuk róla, de szociális helyzetű, egészségi állapotuk miatt nagy szükségük lenne rá.

(Rókusi világszínvonal.) Ezután a Rókusi körútra tervezett új telefonközpont-ról esett szó. A félreértések tisztázása végett újra elhangzott, hogy a központ működésének környezeti hatása nincs, tökéletesen ártalmatlan az egészségre. (Itt kell megjegyezni, hogy legutóbb tévesen írtam a kibocsátott elektromos sugárzásról. Nem negyed-, hanem csupán tizedrészre lenne a határértéknek.)

A világszínvonalú berendezés Szegedet és körülbelül 30 kilométeres göckörzetét látja el, bekapcsolva a mikrohullámú rendszerbe. Így olyan helyeken (például tan-yán) is lehetne telefon, ahol eddig gondolni sem lehetett rá.

A felmerült félelmekről szólva azt mondta Vojnár

László, hogy a körrejt és pontos tervezés garancia a ledőlés elkerülésére. Nem tartotta viszont lehetségesnek azt, hogy a központ környékének lakói kedvezményes módon jussanak telefonhoz, eszerbe az építkezés alatt elszünetelt győrelmekért. „Ez olyan zsarolás lenne, mintha a Tisza Lajos körútiak ingyenvillamosjegyet kérnének, tekintettel arra, hogy az ablakuk alatt csörög a szerelvény” — mondta.

Dobó János a környék lakóinak képviselőiben megismételte a lakossági fórumon kifejtett tiltakozó érveket (közel van a lakóházakhoz, nyomasztó hatású, a környék elhanyagolt, mást kellene építeni a központ helyett, a lakások forgalmi értéke csökkenni fog). Válaszként az hangzott el, hogy a fejlődés mindig sértheti egy kisközösség érdekeit, ám az építkezést el kell szüntetni — a társadalmi együttélés toleranciát kíván.

(A helyzet kész...) Szó volt még a helykijelölésről is, de végül minden változatot elvetettek valamilyen szakmai indokkal. (A legnagyobb akadály a szóba jöhető területek erósrámú befolyásoltsága — ami zavarja a központ működését.)

Ha nincs torony, nem lesz rádiótelefon sem! — így hangzik a maradék alternatíva. Póda Jenő országgyűlési képviselő súlyos hibának minősítette, hogy elmaradt az időbeni tájékoztatás, és kész helyzet elé állították a lakosságot.

Takács János megyei főépítész, aki polgármester-jelöltként volt jelen, az egész objektum eltöltését, elforgatását javasolta — ezzel némiképpen csökkenteni lehetne a környezet zavarását. A távközlési vállalat jogásza vitatta a lakások értékesíthetőségének bizonyíthatóságát, de megjegyezte, hogy ha mégis elmarasztalná őket a bíróság emiatt, a kárt továbbhárítanák.

Nyilas Péter

Toronyvita

Telefon — ötvenezerért!

A rókusi telefonközpont körül kavardott vihar szele a Szegedi Távközlési Igazgatóság Tisza Lajos körúti szűkületpalotájának ablakain is befűjt. Erről, és az általános telefonhelyzetről tartottak tájékoztatást esütörtökön délelőtt.

A félreértések tisztázására hivatott fórumra meghívták az országgyűlési képviselőket, a pártok embereit, a polgármester-jelölteket, a városi főépítést és a vb-titkárt is.

Vojnár László igazgató bevezetőjében a telefonhálózatot az ország idegrendszerének nevezte. (A kifejezés talán, különösen ha számításba vesszük a távbeszélők működésének hatását a telefonáló idegrendszerére...)

Egymillió telefon hiányzik, s mivel a következő három évben csak körülbelül 520 ezer telefonállomás létesül, a lemaradás nem szűnik meg, a telefon továbbra is neuralgikus pontunk marad. Ezen próbál enyhíteni a távközlési vállalat újabb kezdeményezése, amellyel — a korábbi kötvényakcióhoz hasonlóan — rövid idő alatt sok embert akarnak telefonhoz juttatni.

(A vonzó részvény.) Persze: nem ingyen. A lakosság pénzére most is szükség lesz. Az önrészes fejlesztési forma azt jelenti, hogy 50 ezer forint fejében a távközlési vállalat garantálja a telefont legkésőbb 1993. december 31-éig. A belépés összege 12 ezer, a felszerelés díja 5 ezer forint lenne, a fennmaradó

Önkormányzati programvázlatok

3. Városműködés, környezetvédelem

Víz- és csatornagáz: még megfelelő Szeged vízellátása, de elégtelen a csatornázottság. A szennyvizek tisztítás nélkül kerülnek a Tiszába (három helyen is). Az önkormányzat lakossági hozzájárulással esetleg a csatornafelújításokat és a telepeknél a csatornarendszerbe való bekötésüket véghezvitte el, de a szükséges szennyvíztisztító mű 4 milliárd forintos beruházási költsége (jelenlegi árszint) csak központi alapról valószínűleg megvalósítható.

Energia: a földgázellátó hálózat tovább bővíthető. Szegeden rövid távon a belvárosi hálózat legalább részleges rekonstrukciója és a marostói fogadóállomás bővítése szükséges. A kedvező földtani adottságok miatt könnyen igénybevehető magnetikus energiára távlatilag lehetne alapozni. Nyugat-európai technológia átvételével már próbálkozott a Délép, de tudomásunk szerint abbamaradtak a tárgyalások, Erdemes számít a már évtizedekkel ezelőtt elkezdődött és megállított termálvíz-hasznosítási program folytatásával is.

Felsőfokú oktatás: e program számos helyen rámutatunk az egyetem és a város érdekeinek összefonódására. Ez egyszerűen igényli az önkormányzattól való teljes szervezeti és személyi elválasztást, az egyetemi autonómiát... A felsőoktatási intézmények működtetése alapvetően központi költségvetési feladat, de a város, vagy a nagyobb régió részére végzett szolgáltatások ellenértékét a helyi önkormányzatnak kell biztosítani.

Bizonyosan szükség lesz a szegedi felsőoktatási intézmények integrációjára, egy

nyugati értelemben vett universitas kialakítására. A campus létesítéskor a realitásokból kiindulva, aligha lehetséges olyan nagyságrendű anyagiak összegyűjtése, ami lehetővé tenné egy amerikai típusú, önálló egyetemváros kiépítését. Hosszú távon kell tehát számítani a meglévő intézményekre. Az öthalmi szovjet laktanya átalakításával szemben más, már nyilvánosságot kapott elképzelést tartunk kivitelezhetőnek. Eszerint a Bem utcai Kossuth-laktanyából költözne ki a honvédség az Öthalmi útra, az előbbi területen alakulna ki egyetemi központ.

Művelődés: a színház, a szimfonikus zenekar, a múzeum, a könyvtárak, a művelődési házak fenntartására és működtetésére várhatóan a módosuló finanszírozási rendszerben sem áll rendelkezésre több pénz. Az általános művelődési és kulturális szint emelése azonban egyik előfeltétele az Európával való azonosulásunknak. Az infláció miatt csökkenő értékű támogatás és az elvárt, jobb eredmények ellentmondását csak a hatékonyabb szervezeti felépítés és mecenatúra biztosíthatja. Szükség lenne egy művészeti-művelődési társaság létrehozására, amely magába foglalná a város művészetbarát szellemi elitjét. A társaság közvetlenül vagy bizottságai révén elvárásokat fogalmazna meg az egyes intézményekkel, kulturális, művészeti csoportokkal szemben, másrészt ajánlásokat, tette, a kinevező szervnek. Az egyes intézményekben megújulási javaslatokat készíthetnének az érintettek, amely tartalmazná a jövőbeni tevékenység kívánatos (és

megvalósítható) irányát, és annak személyi biztosítékait.

Bizonyos, hogy még a jelenlegi, ügyszólván csak gazdasági eredményeket sürgető korban sem mondhatunk le a város önrélexiójának fenntartásáról, a kultúra és a művészeti élet minden irányú támogatásáról. At kell gondolni és működtetni a mecenatúra új rendszerét...

Környezetvédelem:

A képzés csak relatíve kedvező, ha a néhány évtizeddel ezelőtti állapottal hasonlítjuk össze, a város ökológiai helyzetének nagyarányú romlását látjuk. Célstratégia látszik a következő javaslatok megfontolása:

a) Az iskolai oktatás minden szintjén és az ismeretterjesztésben induljon propagandá az általános környezetvédelmi szemléletmód kialakításáért. A beruházási programok elhatározása, szervezése és kivitelezése során meghatározóan szükséges tekinteni a környezetvédelmi szempontokat. Mindebben igényeljük a nyilvánosság kontrollját.

b) Az alábbi, példálózó felsorolással a már meglévő környezetszennyező források fokozatos felszámolását szorgalmazzuk:

1. A zöldterületek csökkenésének megakadályozása, reaktivációja, zóldsávok talajcsereje, a bezárt temetők átalakítása kegyeleti parkká.

2. A városát körülvevő erdősávok telepítése; hasonló erdősávok a környezetszennyező ipari létesítmények köré.

3. Szennyvíztisztító berendezések megépítése.

4. Közlekedési intézkedések (részletesebben abban a fejezetben).

5. Hulladékok szelektív gyűjtése és hulladékégető építése, környezetvédő technológiával.

6. A holt folyókák (Maros) szennyzettisének megszüntetése.

Az önkormányzat működésének főbb elvei:

Rádiótelex

TRIANON-EMLEKMŰ — SZER. A budapesti trianoni emlékmű tervezett helyreállításának veszélyeire hívta fel a figyelmet a Szabad Európa Rádió. — Aki ma Kelet-Európa kaotikussá váló viszonyai között irredenta szobrokat emel a hagyományörzések átlátszó ürügyén, árt a magyar népnek. Ezek a szobrok sosem szimbolizálták a megbékélést, a toleranciát és az erőszakmentességet — hangsúlyozta a Szent Korona Társaság kezdeményezésével foglalkozó kommentár. A SZER véleménye szerint egy ilyen lépés tápot adna a szlovák, a román, a szerb nacionalizmusnak, s ezt nem a Mussolinét idéző és hagyománytisztelők, hanem a kisebbségbe kényszerült magyarok sínylenének meg. Az emlékmű helyreállítása jó alkalom lenne arra, hogy ismét a magyarokra süssék a sovinizmus, sőt a fasiszmus szegénybéljéjét. (MTI)

MEGLŐTTEK EGY AMERIKAIT IRAKBAN. Kuvaitban egy iraki katona megebesített egy menekülő amerikai polgári személyt. Tom Dougherty amerikai külügy-minisztériumi szóvivő hozzátette, hogy az értesülést megalapozottnak tartják, de a sebesülés súlyosságát egyelőre nem ismerik. A szóvivő nem árulta el a férfi nevét. Az Egyesült Államok kuvaiti nagykövetsége mindaddig hiába próbált felvilágosítást kérni a helyi hatóságoktól, és nem engedték meg a diplomatáknak, hogy felkereshessék a sebesültet. A sebesültet állítólag egy kuvaiti kórházba vitték, de annak vezetése nem ismer semmiféle sebesült amerikai. Kuvaitban számos nyugati állampolgár bujkál az iraki invázió óta. Az iraki katonák kutatnak utánuk, és akik megtalálnak, elhurcolják. Egy brit állampolgárt, a 45 éves Douglas Crookert augusztus 11-én megölték, amikor Kuvaitból Szaud-Arábiába próbált szökni. (AFP)

GORBACSOV JAPANBA MEGY. Csütörtökön Kaifu Tokiói japán miniszterelnök fogadta Eduard Sevardenadzer, aki Tokióban részt vett a japán-szovjet külügyminiszteri értekezleten. A szovjet diplomácia vezetője átadta Mihail Gorbacsov üzenetét, melyben a szovjet vezető közölte: áprilisban szeretne Japánba látogatni. Kaifu reményének adott hangot, hogy alapvető változások történnek majd a Szovjetunióhoz fűződő kapcsolatokban, újságíróknak elmondotta: reméli, hogy Gorbacsov látogatása megnyitja az utat a szigetvita megoldásához. Mint jelezte, a látogatás egyben lehetőséget ad a szovjet gazdasági átalakítás kiterjedtebb japán támogatására. Kaifu azt is üzentette, hogy a Hokkaidótól keletre levő szigetek ügyének megoldását a japán kormány mindezzel összefüggésbe hozza. Sevardenadze — mint már jelentettük — tokói tárgyalásain ezzel kapcsolatban utalt arra, hogy a két ország közötti bizalom helyreállításával, „hosszú idő után” ugyan, de található megoldás a szigetkérdésre. „Számos használható megoldás merült föl a kérdéssel foglalkozó munkabizottságokban.” (MTI)

NDK AZ EGYESÜLESRŐL. Az NDK parlamentje, a népi kamara csütörtökön a jövő hétre halasztotta a német-német egyesülési szerződés fölötti vita elkezdését. A parlament elnöke, Sabine Bergmann-Pohl ezt azzal indokolta, hogy később kaptak kézhez a szerződés mellékleteit. A népi kamara munkáját a diszvendégeknek fenntartott helyről első ízben figyelte Richard von Weizsäcker nyugatnémet államfő, az egyesített Németország jövőendő első elnöke. Előzőleg Lothar de Maiziere keletnémet kormányfő felszólította a népi kamarában képviselt pártokat, hogy szavazzák meg a szerződést, amelyet „a német egység alapvető dokumentumának” nevezett, s elutasította az olyan értelmezéseket, amelyek szerint a szerződés „az NDK bekebelezésének” dokumentuma. A keletnémet parlamenti pártok közül a Demokratikus Szocializmus Pártja már jelezte, hogy számára a szerződés jelen formájában elfogadhatatlan, mert abban lemondanak az NDK számos vívmányáról. De Maiziere közölte: az NDK kormánya le-leváltás formájában próbálja elérni Bonn-nál, hogy az egykori keletnémet állambiztonsági minisztérium több millió állampolgárra vonatkozó aktáit övező kétségek eloszoljanak. A körülbelül hatmillió személyi dossziét német-ban mégsem szállítanák át Koblenzbe, a szövetségi archívumba, hanem Berlinben őrzik azokat. Nem tisztázott teljesen, hogy az intézmény élén nyugatnémet vagy keletnémet külön megbízott állna. (MTI)

A titkos lista

Valóban nem nyilvánosságra hozatali, hanem zárolási törvénytervezetről van szó, — mondták egy sajtótájékoztatón Hack Péter és Demszky Gábor képviselők. —, amely nem az érintettek megbüntetését szolgálja, hanem azt, hogy a kompromittálódottak ne töltsenek be bizonyos tisztségeket. A visszavonulás önkéntes, s az

Minden programban visszacsengenek: vállalkozásbarát környezet, adókedvezmények... Csak elvételre találkozzunk viszont azzal, hogy az önkormányzat kötelese helyi szabályozással megakadályozni, hogy a gazdasági életben a múlt századi Ameriká farsaktörvényei jussanak érvényre. Az is feladata lesz, hogy lehetőségeihez mérten kiegyenlítse a bérfelezéseket, melyek a hagyományos iparban és az új, főleg külföldi tőkével létrejövő vállalkozások dolgozóinak bérszínvonalát között keletkezik.

Az önkormányzattól fogják számon kérni — számos egyéb problémával együtt — a közbiztonságot is.

A megfontolt és valódi testületi döntésnek kívül a testületi munkában és a döntéshozatalban egyaránt a teljes nyilvánosságra és a lakossággal való állandó, élő, kétirányú kapcsolatra lesz szükség. Az önkormányzati munkának nyitottnak kell lennie a folyamatos változásokra, egyszerűen mind stabilitást kell tükröznie. Menedzser típusú és vállalkozó jellegű önkormányzat szükséges, melynek hivatalaiban ragaszkodni kell a végrehajtás személyi garanciáihoz.

Legelőször egy rövid távú konjunktúra-terv kidolgozása szükséges, amely a meglévő vagyoni-anyagi helyzet felmérésével kezdődik, majd a takarékos városi költségvetés megtervezésével folytatódik. Ez a leg-sürgősebb teendők meghatározása után lehetséges. A jövő év második felében lehet reálisan azzal számolni, hogy elkészül a középtávú terv, amely átmenetileg képez az operatív és a távlati fejlesztési terv között. A tervezés során mindig a harmonikus fejlesztést kell szem előtt tartani: a társadalmi, a műszaki-gazdasági szféra fejlesztésének üteme feleljen meg a terület természeti-történelmi sajátosságainak.

Dr. Lippai Pál